

Hallo allemaal! Welkom bij de 34ste aflevering van Een Beetje Nederlands, de podcast voor mensen die Nederlands leren. Mijn naam is Robin en de aflevering van vandaag gaat over Prinsjesdag. De tekst van deze aflevering kan je meelesen op de website van de podcast, [www.eenbeetjenederlands.nl](http://www.eenbeetjenederlands.nl).

Deze podcast wordt gesteund door de Vrienden van de Podcast. Heel erg bedankt aan alle donateurs die de afgelopen tijd hebben bijgedragen! Wil je ook Vriend van de Podcast worden? In de shownotes kan je een link vinden met meer informatie.

Nu, door met de podcast!

-----

De derde dinsdag van september. Voor de meeste mensen is dit een willekeurige dag in het jaar, maar voor Nederlanders is het een belangrijke dag. Ieder jaar, op de derde dinsdag van september, is het namelijk Prinsjesdag. Prinsjesdag is een traditie die al sinds 1815 bestaat. Op Prinsjesdag worden de plannen van de regering voor het komende jaar bekend gemaakt. De koning van Nederland, koning Willem-Alexander, leest op Prinsjesdag de zogenaamde troonrede voor. Daar zal ik zo meer over zeggen en ik ga het hebben over hoe Prinsjesdag eruit ziet.

De eerste vraag die je misschien hebt is: waarom heet het Prinsjesdag, als de koning de troonrede voorleest? Zou het niet logischer zijn om de dag Koningsdag te noemen? Maar Koningsdag bestaat natuurlijk al! De naam Prinsjesdag komt uit de tijd dat Nederland nog geen koning had. Als je de podcastaflevering over het Wilhelmus geluisterd hebt, weet je dat Willem van Oranje de titel 'Prins van Oranje' had. Prinsjesdag was in het begin een feestdag op de verjaardag van Willem V, die een aantal generaties later leefde. Tegenwoordig gebruiken we nog wel de naam Prinsjesdag, maar is de inhoud van de dag veranderd.

Op Prinsjesdag worden de plannen van de regering bekend gemaakt. Dat gebeurt in de zogenaamde troonrede. Een rede is een ander woord voor toespraak en omdat de koning op zijn troon de toespraak voorleest, heet het de troonrede. De troonrede bestaat uit twee gedeeltes. Het eerste gedeelte is een terugblik op het afgelopen jaar, over wat de afgelopen jaren in Nederland en in de wereld is gebeurd. In de troonrede van 2021 werd bijvoorbeeld stilgestaan bij de coronacrisis.

Het tweede gedeelte bestaat uit aankondigingen van de plannen van de regering voor het komende jaar. In de vorige troonrede werd bijvoorbeeld verteld dat de regering van plan was om veel geld voor onderwijs uit te geven, omdat veel kinderen een leerachterstand hadden doordat de scholen gesloten waren door corona.

Het is eerst tijd voor...

De uitdrukking van de week

De uitdrukking van deze week is: iemand het gras voor de voeten wegmaaien

Wanneer je iemand het gras voor de voeten wegmaait, ben je iemand net voor met iets.

Bijvoorbeeld wanneer een bedrijf een grote aankondiging wil doen, maar alle details al van tevoren uitgelekt zijn. Ik moest aan deze uitdrukking denken omdat het bijna traditie is geworden dat de inhoud van de troonrede uitlekt in de dagen voor Prinsjesdag. Dan is dus het gras voor de voeten van de koning weggemaaid.

Tot nu toe klinkt Prinsjesdag misschien niet zo spannend. Het zijn dan ook de tradities die bij Prinsjesdag horen die de dag interessant maken.

Prinsjesdag vindt plaats in Den Haag, waar de Nederlandse regering is gevestigd en de koning woont. Het voorlezen van de troonrede gebeurt in de Ridderzaal, een eeuwenoud gebouw op het Binnenhof. Het Binnenhof is het politieke centrum van Nederland, waar ook de Eerste en Tweede Kamer liggen.

Om 1 uur 's middags vertrekken koning Willem-Alexander en koningin Máxima vanuit Paleis Noordeinde naar de Troonzaal. Paleis Noordeinde is een paleis in het centrum van Den Haag dat koning Willem-Alexander gebruikt als kantoor. De koning en koningin worden op Prinsjesdag met een koets opgehaald.

Tot een paar jaar geleden werd de Gouden Koets gebruikt. De naam omschrijft de koets goed, de koets is grotendeels goudkleurig. Meer dan 100 jaar is de Gouden Koets gebruikt om het staatshoofd te verplaatsen.

Er is de laatste jaren discussie rond de Gouden Koets geweest, vooral vanwege de versieringen die op de zijkant van de koets zitten. Op een van de zijkanten zie je een schildering met inwoners van de oude Nederlandse koloniën, Suriname en Indonesië. In het midden van de schildering zit een witte vrouw, die Nederland symboliseert. De inwoners van de koloniën geven de witte vrouw goederen, als eerbetoon. De schildering is dus een voorstelling van de Nederlandse koloniën die een eerbetoon brengen aan Nederland. Veel mensen vroegen zich af of het nog wel gepast is in deze tijd om de koning rond te rijden in een voertuig met zulke versieringen. Mede hierom wordt de Gouden Koets niet meer gebruikt op Prinsjesdag.

Dit jaar zijn de koning en koningin met een andere koets opgehaald vanuit Paleis Noordeinde, de Glazen Koets. Langs de route die gereden wordt staat altijd heel veel publiek, fans van het koningshuis die soms al 's ochtends vroeg gaan staan om een mooi plekje te krijgen. De route is ongeveer een kilometer en de koets wordt begeleid door veel militairen op paard. Deze zogenaamde ere-escorte oefenen altijd de dag voor Prinsjesdag op het strand van Scheveningen, vlakbij Den Haag. Op Prinsjesdag zijn er veel mensen en is er veel lawaai, de paarden worden getraind om daar mee om te kunnen gaan.

De koning en koningin komen vervolgens aan bij de Ridderzaal om de troonrede uit te spreken. Bij aankomst van de koning wordt het Nederlandse volkslied, het Wilhelmus, gespeeld.

In de Ridderzaal zijn leden van de Eerste en Tweede Kamer aanwezig, leden van de koninklijke familie en een paar plaatsen voor de pers.

Het is traditie geworden voor vrouwen om een bijzondere hoed te dragen met Prinsjesdag. Bijvoorbeeld vrouwelijke politici die in de Tweede Kamer zitten, dragen vaak een opvallende hoed met Prinsjesdag. In de media is er vaak veel aandacht voor de meest opvallende hoeden. Er is zelfs een woord voor: de hoedjesparade. Sommige politici gebruiken hun hoed om een statement te maken: bijvoorbeeld een hoed van oceaanplastic als statement tegen milieuvervuiling.

Vervolgens leest koning Willem-Alexander de troonrede voor. Zoals ik net al zei, is een belangrijk onderdeel van de troonrede het presenteren van de plannen van de regering. Bij de troonrede wordt een samenvatting gegeven van de zogenaamde Nederlandse Rijksbegroting. Een begroting is een document waarin een financiële planning gemaakt

wordt, een budget dus. Ieder jaar presenteert de minister van Financiën de Rijksbegroting, die ook wel de miljoenennota genoemd wordt. Ook dit gaat met veel tradities en ceremonie. Er is een speciaal koffertje dat ieder jaar gebruikt wordt om de miljoenennota aan de Tweede Kamer te presenteren. In de miljoenennota staan de belangrijkste plannen van het kabinet voor het volgende jaar. Bijvoorbeeld waar het kabinet extra geld aan wil uitgeven, bijvoorbeeld onderwijs of het milieu. En ook hoe dat betaald gaat worden, bijvoorbeeld of er bezuinigd moet worden op een ander gebied. Bezuinigen betekent minder geld ergens voor gebruiken.

Een paar dagen na Prinsjesdag is er een belangrijk debat in de Tweede Kamer, waarbij de miljoenennota het onderwerp is. Dat heten de Algemene politieke beschouwingen en zijn de belangrijkste dagen in het politieke jaar.

Daarmee kom ik aan het einde van Prinsjesdag en deze aflevering. maar volgende week ga ik nog even door op dit onderwerp, dan gaan we naar stukjes van de troonrede luisteren.

Ik hoop dat je een beetje Nederlands geleerd hebt en tot de volgende aflevering!